

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ
TOPLUMSAL CİNSİYET VE KADININ KONUMU:
TÜRKİYE'DE YAKIN ZAMANLARDAKİ DEĞİŞİMİ ANLAMAK

Özge KAÇAR
Sosyoloji Bölümü

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal. Bilimler Enstitüsü
Ağustos 2007

Danışman: Doç. Dr. Himmet HÜLÜR

Bu çalışmada, Türkiye’de kadının konumu ve yakın zamanlarda kadının konumunda ortaya çıkan değişimler toplumsal cinsiyet açısından ele alınmaktadır. Bunun için öncelikle, cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları irdelenmekte ve kadın sorununa açıklık getiren feminist yaklaşımlara yer verilmektedir. Tarihsel süreç içinde cinsiyetin dönüşümü kapsamında genel olarak geleneksel, modern ve post-modern toplumlar üzerinde durulmaktadır. Türk toplumunda değişim ve kadının anlaşılmasında, eski Türk toplumu, Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde bazı temel alanlar dikkate alınmıştır. Cumhuriyetten itibaren ortaya çıkan değişimler üç dönemde ortaya konulmaktadır. Türkiye’de son zamanlarda kadının konumunda meydana gelen değişimler, özellikle 1980’lerden sonra dünya genelinde ortaya çıkan gelişmelerden etkilenmiştir. Daha özel olarak, küreselleşme, liberalizm ve Avrupa Birliği uyum sürecinin belirleyici etkileri vardır. Cumhuriyet reformları kadın hakları ve özgürlükleri açısından önemli bir dönemece işaret eder. Bu reformlar, Türk aile yapısının temel karakteristiğine dokunmadan kadının ev dışında kamusal alanda yer edinmesini amaçlamıştır. Ancak, 1950’lerden itibaren sürdürülen popülist politikalar kadının geleneksel konumunun zayıflamasını önemli ölçüde engellemiştir. Son zamanlarda küreselleşme ve Avrupa Birliği uyum sürecinin bir parçası olarak hukuksal düzenlemelere karşın, kadın erkek eşitsizliğini içinde barındıran toplumsal cinsiyet değerleri ve algılamaları varlığını korumakta, toplumda artan muhafazakarlaşma hak ve özgürlüklerin yaygınlaşmasını sınırlandırmaktadır.